

โครงการแพะป่าหัวใจลดพลังงาน ลดเมืองร้อน

โดย ชุมชนแพะป่า และเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาลเมืองแม่โจ้ มีชุมชนในเขตดูแลรับผิดชอบ 19 ชุมชน โดยชุมชนแพะป่า เป็นชุมชนชนบทกึ่งเมือง มี 321 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนดั้งเดิม 165 ครัวเรือน และบ้านจัดสรร 156 ครัวเรือน มีประชากร 631 คน เป็นชาย 300 คน และหญิง 321 คน จากการที่มีครัวเรือนดั้งเดิมและบ้านจัดสรรอยู่ปะปนกัน ทำให้มีความหลากหลายทางวิถีการดำเนินชีวิต ทั้งการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาธรรมชาติและการใช้ชีวิตแบบสมัยใหม่ ส่งผลให้มีการใช้พลังงานและทรัพยากรในปริมาณมาก ชุมชนแพะป่าจึงได้ใช้กิจกรรมลดภาวะโลกร้อนเป็นเครื่องมือในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

ลดเมืองร้อนด้วยการลดปริมาณขยะ

การจัดการขยะของชุมชนแพะป่าใช้แนวคิด **“บ่อก็บ่ต้องไป มาตางโตไปตางนั้น”** คือ การไม่นำขยะเข้าบ้าน หรือเพิ่มปริมาณขยะในบ้าน โดยใช้หลากหลายวิธีการ ได้แก่ การคัดแยกขยะจากต้นทาง ใช้หลัก 3R – Reduce ลดการใช้, Reuse ใช้ซ้ำ และ Recycle นำกลับมาใช้ใหม่ งดการเผาเศษใบไม้กิ่งไม้ให้นำมาทำปุ๋ยหมัก นำมูลสัตว์มาผลิตแก๊สชีวภาพ ผลิตผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติใช้ เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพู นอกจากนี้ชุมชนยังได้มีศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการทำเกษตรพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ลดเมืองร้อนด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

จัดกิจกรรม **“ร่วมปลูก ร่วมกิน ร่วมใช้”** โดยการปลูกไม้ยืนต้นที่บริเวณได้ร่วมกันบริเวณลานกีฬาซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะของชุมชน เป็นการแบ่งปันอาหารของชุมชน แลกเปลี่ยนแบ่งปันอาหาร พืชผัก เนื้อสัตว์ ร่วมกันตามแนวคิดร่วมปลูกร่วมกินร่วมใช้ที่เกิดมาจากพื้นฐานการดำรงชีวิตของคนในชุมชนแพะป่า

ลดเมืองร้อนด้วยการลดพลังงานในการเดินทาง

การสร้างอาหารไว้บริโภคเอง เป็นการสร้าง **“ห่วงโซ่อาหารในชุมชน”** โดยใช้กิจกรรม **“ซูเปอร์มาร์เกตในบ้าน”** คือ การผลิตอาหารไว้บริโภคในครัวเรือน และแลกเปลี่ยนในชุมชน เป็นการลดพลังงานในการเดินทางไปตลาด และลดการใช้ถุงพลาสติก เมื่อทุกครัวเรือนมีการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภค ทำให้คนในชุมชนพึ่งพาตลาดน้อยลง เดินทางไปตลาดน้อยลง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในชุมชนให้หันมาใช้จักรยานแทนรถจักรยานยนต์และรถยนต์ เป็นการลดการใช้เชื้อเพลิงได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ลานกีฬาที่สร้างขึ้นในชุมชนยังเป็นสถานที่ร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนแพะป่า และชุมชนใกล้เคียง ซึ่งการใช้ประโยชน์จากลานกีฬาส่วนรวมนั้นทำให้คนในชุมชนลดพลังงานในการเดินทางที่ไม่ต้องไปไหนไกลหรือใช้สถานที่หลาย ๆ ที่ในการทำกิจกรรม

ลดเมืองร้อนด้วยการลดใช้ไฟฟ้า

ข้อตกลงที่ชุมชนแพะป่าห้าได้ร่วมกันเพื่อลดการใช้ไฟฟ้าในชุมชน คือ การปรับพฤติกรรมประหยัดไฟด้วยการปิดไฟอย่างน้อยวันละ 1 ชั่วโมง โดยจำนวนหลอดไฟหรือจำนวนชั่วโมงที่ปิดขึ้นอยู่กับการใช้งานของแต่ละครัวเรือน การเปลี่ยนมาใช้หลอดประหยัดพลังงาน และการเปลี่ยนกระเบื้องหลังคาที่บิ่นให้เป็นกระเบื้องลอนใส

สืบสานกิจกรรมลดโลกร้อนด้วยการสืบสานภูมิปัญญาสร้างทายาท

จากกิจกรรมที่คนในชุมชนได้ร่วมกันทำเพื่อลดภาวะโลกร้อน ทำให้ชุมชนแพะป่าห้าย้อนกลับไปดำเนินชีวิตแบบวิถีดั้งเดิม โดยที่มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาและความรู้ต่าง ๆ จากผู้สูงอายุไปสู่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นผู้สืบสาน และดำเนินกิจกรรมของชุมชนต่อไป ผ่านกิจกรรมนึ่งก๋อมสอนหลาน (ก๋อม หมายถึง ม้านึ่งเล็กๆ ใช้สำหรับนึ่งทำกิจกรรมมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย) ที่ได้สอดแทรกภูมิปัญญาและความรู้ในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงเพื่อช่วยลดปัญหาโลกร้อน

การสร้างความยั่งยืนของชุมชนแพะป่าห้า

จัดกิจกรรม “กาดพอเพียง” (ตลาดพอเพียง) เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยน และซื้อขายอาหารในชุมชนตามวิถีชีวิตดั้งเดิม จัดตั้ง **ช่วงผญาปัญญา** เพื่อเป็นแหล่งรวมปราชญ์ชาวบ้าน และเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนและเครือข่าย และจัดตั้ง **ช่วงสืบสานตำนานความดี** เพื่อเป็นแหล่งสอน ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้ต่าง ๆ สู่เยาวชนรุ่นลูกหลาน

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมลดเมืองร้อนของชุมชนแพะป่าห้า และเทศบาลเมืองแม่ใจ (ข้อมูลเดือน ก.ย. - ธ.ค. 2557) ได้ดังนี้ กิจกรรมลดเมืองร้อนด้วยการลดปริมาณขยะ สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 4,588.89 kgCO₂e กิจกรรมลดเมืองร้อนด้วยการลดพลังงานในการเดินทาง สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 3,702.6 kgCO₂e และกิจกรรมลดเมืองร้อนด้วยการเพิ่มพื้นที่สีเขียว สามารถดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ 117.6 kgCO₂e/ปี